

Liedes-suun sukuyhdistyksen historiikki

Maria Kaleva

LIEDES-suun jäsenet kokoontuneina sukujuhlaan 27.7.1963.

Edessä ensimmäinen vasemmalta on sukuyhdistyksen puheenjohtaja
Yrjö Tiiri.

Liedes-suun sukuyhdistys kokoontuneena sukujuhlaan 28.7.1963.
Sukuyhdistyksen puheenjohtaja Yrjö Tiiri on eturivissä ensimmäinen vasemmalta.

Kun isäni Yrjö Tiiro ryhtyi 1950-luvulla tutkimaan sukujuuriaan, tapahtui se sellaiseen aikaan, että sukututkimus ei ollut vielä kovinkaan yleistä kansan keskuudessa. Arkistotietoja piti käydä tutkimassa Helsingissä Valtion arkistossa, jossa asiakirjat ovat käsin kirjoitettuja vanhalla ruotsinkielellä, siis erittäin vaikeasti, ellei mahdollimiakin tulkita. Vaikka isäni tutki sukua työnsä ohessa, on hämmästyttävää, kuinka laajan sukututkimuksen hän sai aikaan. Vaikka hän tutki ns. kollateriaalin suvun, eli otti tutkimukseen mukaan sivusukulaisetkin, mikä moninkertaistaa työmäärän, mutta tuo tutkimuksen piiriin suvun jäsenet mahdollisimman tarkkaan, ehti hän saada tutkimuksensa piiriin noin 16 sukupolvea. Näin oli päädytty suvun kantaisään kirkkoherra I. Dominus Laurentius Mathiae Raumannukseen 1500-luvulle. Tuossa vaiheessa syntyi ajatus saattaa sukututkimus suvun jäsenten tietoon ja päättää mahdollisesta sukuneuvoston perustamisesta.

Ensimmäinen Liedes-suvun sukukokous kutsuttiin koolle 27.7.1958 Iin Yhteiskoululle. Kokouksen mielipide oli, että sukuseura tulisi perustaa ja että tarvittavat varat kootaisiin vapaaehtoisista lahjoituksista. Hanketta toteuttamaan valittiin 6-jäseninen toimikunta. Toimikunnan jäseniksi valittiin Yrjö Tiiro, Urho Merenheimo, Toivo Laitinen, Reino Kurttila, Erkki Sarkkinen ja Martta Viikkala. Varalle Aura Hevosaho, Jenni Luukkonen ja Ester Pernu. Heistä ei ole kukaan enää elossa. Toimikunta järjestytti kokouksessaan 24.8.1958, jolloin toimikunnan puheenjohtajaksi valittiin sukuseurahankkeen alkuunpanija Yrjö Tiiro, varapuheenjohtajaksi Erkki Sarkkinen sekä sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi Martta Viikkala. Kokous valtuutti Yrjö Tiiron jatkamaan sukututkimusta varojen sallimissa puitteissa.

Valittu toimikunta suunnitteli mm. sukuseuran rekisteröintiä, sukukirjan painatusta sekä seuraavan sukukokouksen ja sukujuhlan ajankohtaa. Tässä on syytä mainita, että Yrjö Tiiron sukututkimus käsitti Lauri Raumannuksen Elias-nimisen pojan polveutumista n. 16 sukupolvessa. Tuolloin oli isälläni ollut merkittävää apua kirkkoherra Kullervo Hulkon sekä kuivanniemeläisen kansanedustaja Hannes Paason mukanaolosta Valtionarkistossa tehdyissä tutkimuksissa. Sukukirjan painatus olisi tullut liian kalliiksi, joten se päätettiin monistaa. Reino Käyrä, tunnetuksi nopea konekirjoittaja, otti tehdäkseen konekirjoitus- ja monistustyöt vapaa-aikanaan kunnan monistuskoneella, johon oli saatu lupa. Toimikunta sai ripeästi aikaan suuren sukujuhlan Iissä 25 ja 26 heinäkuuta 1959. Sukujuhille oli lähetetty 800 kutsua ja osanottajia saapui 600. Silloin pidettiin myös sukuyhdistyksen perustava kokous. Yhdistyksen nimeksi tuli Liedes-suvun sukuyhdistys ja sen kotipaikaksi Ii.

Yhdistyksen rekisteröintiä ei yhdistyslain mukaan voinut tuolloin vielä tehdä, vaan se siirtyi. Sukukirja oli monistettu ja saatu n. 150 sivua käsittävä kirja sidotuksi käsin pahvikansiin. Sukukirja esiteltiin tässä sukukokouksessa, jossa sitä myytiin 180 kpl. Sukukirjan tietojen perusteella Erkki Sarkkinen piirsi sukupuun, joka luonnollisen koivun kokoisena oli juhlapaikan seinällä. Seuraava sukukokous ja sukujuhla pidettiin 27 ja 28 heinäkuuta 1963. Tuohon tilaisuuteen mennessä Yrjö Tiiro oli saanut osapuilleen valmiiksi toisen sukuhaaran, nimittäin Jaakko Laurinpoika Liedeksen sukuselvityksen, jonka hän esitte-

li sukkokoukselle. Niinikään oli tähän kokoukseen päätetty hankkia sukuyhdistykselle leimasin, jonka aiheena käytettiin hyvin harvinaista, arkistojen kätköistä löytynyttä kantaisän sinettisormuksen kuviota. Sukuneuvoston kokouksessa 18.11.1963 puheenjohtaja Yrjö Tiiri kertoi tutkimuksistaan Valtionarkistossa, jossa hän oli yrittänyt selvittää Lauri Raumannuksen sukutaustaa siinä kuitenkaan onnistumatta. Tuolloin hänelle oli kuitenkin selvinnyt Sakari Topeliuksen liittyminen Liedes-sukuun.

Pian tämän jälkeen isäni sairastui vakavasti eikä enää jaksanut tehdä tarkennuksia Jaakko Laurinpojan sukuselvityksen aukijääneisiin kohtiin. Kun isäni sitten tammikuussa 1966 kuoli, ei sukuyhdistys pitkään aikaan oikein päässyt jaloilleen, eikä löytynyt ketään, joka olisi jatkanut sukututkimusta siitä, mihin se häneltä jäi. Sukuneuvosto kokoontui seuraavan kerran 12.10.1969 varapuheenjohtaja Toivo Laitisen johdolla. Tuolloin todettiin, että edellisen kokouksen jälkeen olivat sukuneuvoston jäsenet puheenjohtaja Yrjö Tiiri, Reino Kurttila sekä Frans Ylitalo poisnukkuneet keskuudestamme. Toivo Laitinen puhui heidän muistolleen, sekä kokous kunnioitti hetken hiljaisuudella poisnukkuneitten muistoa. Tässä kokouksessa valittiin allekirjoittanut suvun arkistonhoitajaksi. Sukuneuvosto suunnittelei vastaista tointaa Toivo Laitisen johdolla, joka oli valittu sukuyhdistyksen puheenjohtajaksi sukuyhdistyksen kokouksessa 7.7.1970. Tämän kokouksen pöytäkirjaan merkittiin, että Liedes-suvun sukuyhdistyksen perustamiskirja on tehty ja allekirjoitettu heinäkuun 6 päivänä 1970 ja samalla on hyväksytty sille säännöt. Yhdistys päätettiin rekisteröidä ja ilmoittaa yhdistysrekisteriin. Rekisteröinti hyväksyttiin oikeusministeriössä 18.1.1972.

Vielä kerran pidettiin suuret kaksipäiväiset sukujuhlat, joiden yhteydessä oli myös neljäs sukkokouks 25 ja 26 heinäkuuta 1970. Tätä sukkokousta varten oli laadittu lomake, jolla suvun jäseniä pyydettiin ilmoittamaan perheissään tapahtuneista muutoksista tai muuten havaitsemistaan virheistä. Muutoksia tulikin runsaasti, mutta ne jäivät käsittelemättä. Samoin jäi toteutumatta sukkokirjan painatus. Sukuneuvosto kokoontui vielä 29 elokuuta 1970 puheenjohtaja Toivo Laitisen johdolla, mutta hän sairastui ennenkuin ehti allekirjoittaa kokouksen pöytäkirjan. Toivo Laitinen kuoli elokuussa 1978. Taas oli sukuyhdistys ilman puheenjohtajaa. Yhdistyksen vuosikokous kutsuttiin kolle 29.9.1975. Tuolloin todettiin, että sukuneuvoston jäsenten ikääntymisen myötä toimintaa ei saada ylläpidetyksi tässä vaiheessa, vaan yhdistys pantiin ”lepäämään” siinä toivossa, että suvun piiristä vielä löytyisi asiasta innostuneita sukuyhdistyksen toiminnan jatkajia. Allekirjoittanut valittiin Liedes-suvun sukuyhdistyksen yhdyshenkilöksi siihen saakka. Enimmillään sukuyhdistyksessä oli noin 2000 jäsentä.

Mitä senjälkeen on tapahtunut? Sukukirja oli myyty loppuun, mutta sillä on ollut edelleen kysyntää, samoin sillä II kirjalla, jota ei oltu ehditty lainkaan saattaa jakeluun. Pyynnöstä olen kopionut näitä sukkokirjoja halukkaille omakustannushintaan. Viime vuosina molemmat Yrjö Tiirin laatimat sukkokirjat yhdistetty yhdeksi nykyaikaisin tietokonepohjaisin menetelmin ylläpidettäväksi kokonaisuudeksi. Sukututkimusta on jatkettu monen miehen voimalla, mutta näyttää siltä, että Lauri Matinpoika Raumannuksesta emme pääse kauemmas. Ei myöskään ole varmuudella saatu selville, kuinka monta lasta (poikaa)

hänellä oli. Luultavasti hänellä oli niitä useampia, kuin tähän saakka on tiedetty. Tyttären osalta emme saa mistään tietoja, sillä tuon ajan harvoissa dokumenteissa ei heitä mainita. Sen voimme kuitenkin varmuudella sanoa, että vaikka kaukaisten sukupolvien asioista ei löydy dokumentteja, niin he ovat olleet olemassa, eläneet elämäänsä omalla sarallaan. Heidän tomunsa lepää jalkojemme alla, kannamme itsekukin heidän perimäänsä. Olemme jo nyt käyttäneet hyväksemme nykyaikaista geenitutkimusmenetelmää selvittäessämme, kuuluuko Hailuodon kirkkoherra Henrik Sigfridinpoika jälkeläisineen Liedes-sukuun. Tutkimuksen teki Salt Lake Cityssä toimiva Brigham-Young-yliopisto. Suurena haasteena uudellen alkavalle sukuyhdistyksen toiminnalle tulee olemaan suvun taulukloiden saattaminen 1960-luvulta nykypäivään ja uusien sukupolvien saamiseksi sukuyhdistyksen jäseniksi. Ensimmäisessä sukujuhlassa 25.7.1959 olen esittänyt Liedes-suvun jäsenille laatimani tervehdysrunon. Muistin lokeroista olen saanut kaivetuksi siitä osan, joka olkoon tervehdyksenä uudelleen alkavalle sukuyhdistyksen toiminnalle.

Soittaa sirkat vainioilla
suvi taasen tullut on.
Suven myötä kutsun saimme
käydä yhteen joukkohon.
Outoja jos olemmekin,
tavannetko milloinkaan,
samaa juurta juuremmekin,
samaa sukuun kuulutaan.

Niinkuin rientää suven pääsky
aina synnyinsijoilleen,
rientäkäätte, saapukaatte
alkulieden äärehen.
Tervetulleet tuttavina,
ystävinä ainiaan.
Sukuveljiks koontuneina
Liedes-suvun juhlahan.